Nr. 16. 21 Śniežnia 1923 h. Hod VII.

KRYNICA

TYDNIOWAJA
SIALANSKAJA
HAZETA.

Adres Redakcyi i Administracyi:
WILNIA, ZAWALNAJA 7.

KRYNICA kaštujeć na hod:
2.000.000 mk.
Asobny numar 40.000 mk.

Č wyhawarywajecca jak polsk. cz, i ras. ч, a š jak sz i ш.

Čytačom, spahadčykam i pryjacielam „Krynicy“ redakcyja žadaje wiasiołych Kaladaŭ i ščasliwaha Nowaha 1924 hodu.

SIŁA SIALANSTWA.

U žyćci hramadzka - palityčnym mienš pramysłowych, a bolš ziamlarobskich narodaŭ jość siła, na jakuju nie zaŭsiody zwaračwajecca patrebnaja ŭwaha. Siłaj hetaj biazumoŭna ŭ naš čas źjaŭlajecca sialanstwa, sialanski hołas.

U Polščy prawiačyja, bahatyja i ŭpływowyja hrupy ludziej, časta nie daceniwajuć sialanstwa, jak pracoŭnaj masy, majučaj prawy da publičnaha žyćcia hramadzianstwa, umiejučaj časta šmat čaho karysnaha i mohučaj niespadzieŭna wyrašać mnohija sprawy, jakija ich datyčać žywa i biezpasredna.

Nie daceniwajuć hetyja ludzi roŭna, jak swaich sialan polskich, taksama, reč zrazumiełaja, i sialan biełaruskich, ukrainskich, litoŭskich.

Tym časam treba wiedać, što ŭsio sialanstwa naša ŭžo daŭno raź-

wiwajecca, wučycca, arhanizujecca. Jano ŭžo maječ swaje palityčnyja partyi, swaich prawadyroŭ palityčnych i hramadzkich. Sialanstwa naša ŭžo ŭ značnaj miery świadomaje swaich intaresaŭ, a nieświadomaje chutka da świedamaści hetaj dachodzić. Značnaja častka našaha sialanstwa ŭžo dobra wiedaje, što siarod kožnaha hramadzianstwa nie pawinny być bahatyry-pany-darmaźjedy z adnaho boku, a z druhoha — biednyja pracawiki, nia majučyja na čym zapracawać na chleb dla siabie i dla swajej siamji. Wiedama hetamu sialanstwu takža, što i ŭrad pawinien być taki, jaki abstaić za intaresy ŭsich pracoŭnych, a hetym samym abstaić i za sprawiadliwaść. Wiedajuć, kažym, ab hetym usim bolš-mienš usie sialanie i ŭmiejuć časta swaju sialanskuju świedamaść pakazać u žyćci na praktycy.

11-ha śnieżnia siol. h. u Polskim Sojmie razhladali prajekt zakonu „ab asadnictwie i parcelacyi“. Prajekt hetaha zakonu Sojmu dla pryniaćcia pradstawiŭ panska - witasoŭski ŭrad. Zakon heny, kab byŭ pryniaty, dyk byŭby duža škodny dla sialanstwa ŭ Polščy naahuł, asabliwaž dla biełarusaŭ, ukraincaŭ i litoŭcaŭ, a duža karystny dla panoŭ - abšarnikaŭ. A heta reč zrazumiełaja: inšaha ničoha i čakać nia možna było ad uradu abšarnikaŭ, kapitalistaŭ i zdradziŭšaha sialanstwa Witasa. Wotža padčas razhladu ŭ Sojmie zakonu „ab asadnictwie i parcelacyi“ mnohim sialanam witasoŭcam adkrylisia wočy, jany zrazumieli, što kali buduć hałasawać z prawicaj i prawiaduć heny zakon takim, jakim jaho žadjut bačyć abšarniki, dyk sialanstwu ŭ Polščy staniecca niabywałaja kryŭda i staniecca jana pry pomačy samych-ža sialan. Tady zahawaryła ŭ sialan pasłoŭ sumleńnie, jaśniej zaświaciła świedamaść sialanskich intaresaŭ i jany na zdradu nie pašli, jany pakinuli Klub Witasa (Piast) i stwaryli hrupu asobnuju. Takim čanm pierastała istnawać bolšaść na jakoj Witas apior swoj urad, takim čynam, dziakujučy śmiełym pasłom sialanam nastała nareščie daŭno čakanaja adstaŭka ŭradu Witasa, jaki ustupiŭ abšarnikam sialanskija intaresy.

Ale niatolki polskaje sialanstwa ŭmieje tak niespadzieŭna i rašuča wystupać u abaronie swaich intaresaŭ i swajho sumleńnia. Padčas wybaraŭ u Sojm letaś sialanstwa biełaruskaje i ukrainskaje takža wyjawiła mnoha siałanskaj świedamaści. Tady mnohija dumali, što naša sialanstwa, dziakujučy doŭhaj jaho niawoli i ciamnacie, ŭsie swaje hałasy adpaść na kandydataŭ najmienš dla siabie karysnych. I praŭda, mnoha hałasoŭ biełaruskich i ukrainskich sialan papała na warożych nam pasłoŭ, ale bolš, jak mnohija spadziawalisia, pała hetych hałasoŭ na sapraŭdnych pradstaŭnikaŭ i abaroncaŭ biełaruskaha i ukrainskaha sialanstwa. I ŭ našym sialanstwie zahawaryła sialanskaja świedamaść, świedamaść swaich intaresaŭ, jak materjalnych, tak i duchowych.

Z hetaha ŭsiaho wynikaje, što daremna mnohija nie daceniwajuć siły sialanstwa, jahonaha hołasu i daremna nie razumiejuć, što zaŭtrašni dzień, budučynia ŭ nas naležyć u wialikaj mieny da hetahož sialanstwa.

J. Paparać.

ŽABKA.

Wyrasła žabka ŭ stawie
I dawaj piajać sabie:
— „Kwak—kwak – kwak„...
— „Čaho ŭlezła žaba ŭ staŭ,
Jaki bies ciabie siudy pryhnaŭ?“—
Pytajecca rak.
Žaba kaža: „wot biada, —
Maja chata, hdzie wada.“
— „Won hanicie wy jaje,
Jana spać mnie nie daje,“ —
Kaža lin.
Karaś nos padniaŭ, jak klin
I tak jaje staŭ nawučać:
— „Maŭčy—ŭsie ryby tut maŭčać.“

Žabka ŭsio piaje jak dzien tak noč.
Ryby złyja, honiać jaje proč.
Jana ŭsio swajo: „kwak, kwak...“
Skul nia ŭziaŭsia tam rybak...,
Žabka na bierah skaknuła —
Prapaŭ jaje skora śled.
Biada rybak nia minuła: —
Rybak zławiŭ ich na abied.
— — — — — — — — — — —
Heta ŭ nas ciapier ŭ modzie,
Kab žyć ciaham ŭsim niaŭzhodzie.
Kali dalej budzie tak, —
Znajdziecca na nas rybak.

J. Bylina.

Z Sojmu.

Sprawa aświety dla mienšaściaŭ. 11-ha śnieżnia siol. h. u Praświetnaj Kamisii byŭšy endecki ministr Grabski abjawiŭ swaju praświetnuju palityku. Najbolš cikawa ŭ jaho dumkach toje, što dla nacyjanalnych mienšaściaŭ u sprawie aświety nie pawinna być asobnaha zakonu. Asnaŭnaja dumka p. Grabskaha što da aświety: ŭ Polšču škoły pawinny być polskija. Słowam, pry p. Grabskim na rodnyja školy my različać nie mahli. Astajecca tolki ciešycca, što hety ministar užo ŭ adstaŭcy, a takža astajecca pažadać, kab jon bolš nikoli nia byŭ ministram.

Nowaje prezydyjum Biełaruskaha Klubu. 15-ha śnieżnia siol. h. adbylisia pierawybary prezydyjumu Biełaruskaha Klubu. Na staršyniu wybrany ŭznoŭ pasoł B. Taraškiewič, na jaho zastupnikaŭ wybrali pasła S. R.-Michałoŭskaha i senatara W. Bahdanowiča.

Biełaruski wniosak praciŭ nadužyćcia i hwałtaŭ palicyi. 11-ha śnieżnia siol. h. pasoł Jaremič u Sojmie baraniŭ wniosak swajho klubu ŭ sprawie hwałtaŭ i nadužyćcia dziaržaŭnaj palicyi u Kosaŭskim paw., Paleskaha Wojawodstwa. U hetaj sprawie pasoł Jaremič skazaŭ pramowu.

Zakon ab asadnictwie i parcelacyi. 11-ha śnieżnia siol. hodu Sojm byŭ prystupiŭšy da razhladu zakonu ab asadnictwie i parcelacyi. Zakon hety pradusim mieŭ na woku na biełaruskija i ukrainskija ziemli nasłać wajskowych asadnikaŭ z Polšču, a zrabić heta tak, kab abšarniki najmienš ad hetaha paciarpieli. Taki zakon wyklikaŭ wialikaje abureńnie nia tolki siarod pasłoŭ biełaruskich, ale takže i siarod pasłoŭ polskaj lewicy. Zakon hety nie prajšoŭ, bo jon wyklikaŭ razwał u klubie „Piasta“ (Witasa), a hety razwał zmusiŭ Witasa sa swaim uradam padacca u adstaŭku. Takim čynam heny strašny dla nas zakon nie prajšoŭ. Moža jon uznoŭ znajścisia ŭ Sojmie, kali ŭłada ŭ Polšču uznoŭ znajdziecca ŭ rukach abšarnikaŭ i kapitalistaŭ. Ad Biełaruskaha Klubu ŭ sprawie asadnictwa i parcelacyi hawaryŭ pasoł B. Taraškiewič.

Biełaruska - Ukrainskaje zbliżeńnie. Ukraincy i Biełarusy, jakich stanowišča ŭ Polšču susim adnolkawaje, zakłučyli miž saboj palityčnuju ŭmowu, što supolnych wystupleńniaŭ, jak ŭ Sojmie, tak i ŭsiudy. U studni 1924 h. maje adbycca Ukrainska-Biełaruskaja Konferencyja ŭ Lwowi.

Z žyćcia litoŭskaha.

Sprawa Kłajpedy. Kłajpeda — heta partowy horad na bierazi Bałtyckaha mora, na hranicy Litwy i Łatwii. Kłajpeda doŭhi čas prad suświetnaj wajnoj należyła da Uschodnich Prusaŭ. Paśla wajny, padčas padpisywańnia miru u Wersali, wialikija dziaržawy, što z wajny wyšli pieramožcami, Kłajpedu addali pad apieku Lihi. Horad hety lažyć na litoŭskaj ziamli, i źjaŭlajecca adzinym dla Litwy wychadam u mora. Francyja žadaje pry pomačy Polščy akružyć Niemcaŭ ad uschodu. Ale dla hetaha Kłajpedu i akružajučuju terytoryju treba addać pad upłyŭ Polščy. Wotža 6 sakawika 1923 h. Rada Ambasadaraŭ, dziakujučy nacisku Francyi, zajawiła, što Kłajpeda nikoli nia była litoŭskaj, što tam blizu susim niama Litoŭcaŭ i što treba jaje addać pad upłyŭ Polščy. A stałasia heta paśla taho, jak Litoŭcy ŭ studni tahož hodu, bačučy dla siabie niebiaspieku, siłaj zaniali Kłajpedu. Sajuznyja dziaržawy (Entente) z hetym faktam musili pahadzicca, ale, kab mahčy prawieści swaje zadnija dumki što da Kłajpedy, pažadali ad Litwy dać Kłajpedzie autonomiju. Wotža ŭžo ad wiasny miž sajuznymi dziaržawami i Litwoj wiaducca pierahawory ab statucie, ci ab aŭtonomii dla Kłajpedy. Sajuznyja dziaržawy wymahajuć ad Litwy, kab statut daŭ miejsca ŭ radzie portu polskamu pradstaŭniku z rašučym hołasam i, kab wakolicy Kłajpedy byli addany Polščy ŭ arendu na 90 hadoŭ. Zrazumiełaja reč, što Litwa na heta zhadzicca nia moža, bo inakš całkom padpałab pad zaležnaść ad Polščy. Aprača taho treba wiedać, što padobnyja žadańni Polščy susim niasłušny, bo tam susim niama palakoŭ.

Uwieś hety spor Litwa addała na mižnarodny sud u Hazie. Adnak sajuznyja dziaržawy paklikali dla razwiazki hetaj sprawy zaležnuju ad siabie Lihu Narodaŭ, jakaja 10 šniežnia siol. hodu sabrałasia ŭ Paryžy i zaniałasia sprawaj Kłajpedy. Jaki budzie pryhawor Lihi — niawiedama. Wiedama tolki toje: kali sprawa Kłajpedy raźwiažycca nie pamyśli dla Litwy, a Litwa na heta zhodzicca, padpadzieć silna pad upłyŭ Polščy, a kali nia zhodzicca, to Entente jaje prymusić. Tadyž maŭčkom hetaj sprawy nie abojdzie Rasieja, jakaja nat' ŭžo zahawaryła. 3 šniežnia siol. h. Čyčeryn, sawiecki kamisar spraŭ zahraničnych pasłaŭ notu (pismo) da ŭsich wialikich dziaržaŭ, jakim zajaŭlaje, što Kłajpeda majeć duža ważnaje ekanamičnaje značeńnie i dla Rasiei, dziela hetaha sprawa Kłajpedy biaz Rasiei razwiazana być nia moža. Ale treba wiedać, što jak polski ŭpłyŭ niasłušny i niepažadany dla Litwy ŭ Kłajpedzie, taksama niasłušny i niepažadany dla jaje tam upłyŭ i Rasiei. Adnak nia hledziačy na ŭsio heta kožnaje hasudarstwa starajecca mieć upłyŭ tam, dzie tolki zmoža, a Litwa pawinna pryłažyć usie swaje starańni, kab jaje słušnyja i sprawiadliwyja prawa što da Kłajpedy byli abaronieny.

Ab narodnych mienšaściach. Wersalski traktat, jaki ŭstanawiŭ mir paśla suświetnaj wajny, źwiarnuŭ uwahu i na narodnyja mienšaści. Narodnyja mienšaści — heta tyja narody ŭ jakoj dziaržawie, jakija stanowiać tam mienšaść, woś jak my bieżarużany ŭ Polščy. Wotža pry zaklučeńni mira byŭ napisany asobny traktat dziela abarony ŭ rožnych dziaržawach mienšaściaŭ. Litoŭski ŭrad letaś złažyŭ Lizie Narodaŭ zajawu (deklaracyju) ab abaronie ŭ Litwie mienšaściaŭ. Niadaŭna Litokski Sojm hetaj deklaracyi nie ratyfikawaŭ (nia pryniaŭ dla siabie za zakon), apirajučysia na litoŭskaj Konstytucyi (na asnaŭnych zakonach), Wotža niadaŭna ŭ Paryžy Liha razhladała i hetu sprawu i apračа henaj deklaracyi ničoha ad Litwy nia wymahała.

Dzielać majontki. Apošnim časam pajawiłasia duža mnoha kryku ŭ polskich hazetach s pryčyny šyrokaha padzielu ziamli polskich panoŭ u Litwie. I sapraŭdy, padzieł tam panskich ziemlaŭ i nadzieł imi biezziamielnych i małaziamielnych sialan duža pašyryŭsia. Za apošnich niekulki miesiacaŭ razdzielena 120,000 hektaraŭ panskaj ziamli biaz wykupu.

M. K.

Cytajcie „Krynicu".

Z Biełaruskaj wioski.

Łukonica, Słonimskaha paw. Zaki nuty naš kutok. Daloka my ad świetu i ludziej. Pozna da nas dachodziać roznyja wieści sa świetu, a i tyja, što prychodziać časta nia majuć s praŭdaj ničoha su polnaha. Hazety da nas dachodziać i redka i mała, bo niama kamu čytać. Narod naš ciomny, jak tabaka ŭ rahu. Usie my tut biełarusy, jak usiudy, kataliki i prawasłaŭnyja. Dziakujučy dwajnoj wiery narod naš biełaruski i tut, jak heta i ŭ druhich miascoch Biełarusi, u značnaj miery ličyć siabie polskim i ruskim. Adnak užo mnohija wiedajuć, što jany, nia hledziačy na rožnaść wiery, naležać da adnaho Biełaruskaha Narodu Asabliwa mnohija mała dyja, što byli pa haradoch, bačyli świet, umiejuć čytać, dyk jany ŭžo dobra hetyja sprawy razumiejuć i inšych ciamniejšych ad siabie časta wučać. Nam mnoha praświaciŭ hałowy ks Hermanowič, što byŭ niadaŭna ŭ nas probaščam Hety ksiondz sam biełarus, dyk jon mnoha ab Biełarusi raskazwaŭ ludziam, tak što c apier ab hetym tut kruhom wiedajuć. A dobry byŭ ksiondz! Mnoha jon dla nas zrabiŭ dobraha. Ab im u nas usie pomniać, uspaminajuć dobrym słowam i žalejuć. Na jaho miejsca pryjechaŭ ks. J. Žuk. Hety ksiandzok takža dobry. Adrazu ŭziaŭsia za kaścielnyja budynki i za pracu u parachwii. Hety takža biełarus i raskazwaje nam sioje-toje ab Biełarusi, ale hety niejki spakajniejšy ad taho. Prosim Pana Redaktara „Krynicy“ nie zabywacca ab našym ciomnym kutku, padsyłać nam našu sialanskuju hazetu „Krynicu“, my, jak atrymajem jaje, dyk źbiaromsia i adzin čytaje, a ŭsie słuchajuć.

Łukonščyk.

Hłybokaje. Jak u našym mieści, tak i ŭ wa ŭsim Dzisienskim pawieci ciapier niama ničoha cikawaha. My duža čakali zmieny starasty, a jak dačakali, dyk aka załasia, što ŭsie jany roŭny. Pry hetym starasci my nia čujem nijakoj palohki. Ludnaść zabiłasia u kuty i siadzić spakojna, bo palicyja da biełarusaŭ adnosicca drenna. Hazety pakrysie čytajem, choć zdarajecca, nie ŭ Hłybokim, ale ŭ pawiecie, što na nikatorych počtach padpiščyki biełaruskich hazet nie dastajuć. U nas najbolš čytajuć biełaruskuju hazetu: „Zmahańnie“, a takža i „Krynicu“, choć hetu mienš, bo ŭ nas najbolš prawasłaŭnyja biełarusy, a i kataliki bolš umiejuć u nas čytać pa biełarusku literami ruskimi, jak polskimi. Źmianiŭsia ŭ Hłybokim takža i Inspektar školny. Toj byŭ niejki dziwak, jon nia moh nam pamahčy ničoha, bo kab i chacieŭ pamahčy biełaruskaj aświecie, dyk nia ŭmieŭ. Jon nat časami atkryta zajaŭlaŭ, što jon nia moža adroźnić mowu biełaruskuju ad rasiejskaj. Sam jon byŭ z Halicyny. Ciapierašni Inspektar pokul što išče nia daŭsia nam paznać, chto jon taki i što jon dumaje ab biełaruskaj aświecie. Wiedama, sioleta škoły adkrywać užo pozna, choć pry dobraj achwocie Inspektara možna byłob. Narod duža žadaje swajej rodnaj biełaruskaj škoły.

Hłybocki.

Ab haspadarcy.

Čyrwonka ŭ parasiat.

Pačatkowyja aznaki chwaroby jość: sonnaść, źmienšany apetyt; temperatura značna padymajecca. Žywioła zarywajecca i časta dychaje; wykał jość redki i čyrwanawy, časam dałučajecca jšče kašal. Na druhi i treci dzień zjaŭlajucca na ciele, hałoŭna na wušach, kala wačej i pad brucham čyrwanawyja plamy, jakija paśla ciamniejuć.

Kali pry ŭsich hetych aznakach temperatura padniata, to chwaroba ŭstanoŭlena i za lačeńnie treba bracca nia ściahajučy. Nasampierš kožnyja dźwie hadziny robicca „lewatywa“ pa $^{3}/_{4}$ litra sa studni wady. Kali skura parasiaci haračaja, paliwajem jaho studniowaj wadoj pomaččŭ paliwački z sitkam. Kali naadwarot, zimnaja,—starajmosia za kožnuju canu prywiaści parasio da potu. Robicca heta tak: namočywajecca ŭ haračaj wadzie jakiś miech ci naahuł kusok zrebniny, wykručywajecca i tak abkručywajecca chworaje parasio kruhom, pakidajučy miejsca da dychańnia. Pawierch hetaha akručywajecca hruboj konskaj sukonnaj huńkaj i ściahujecca staranna padpruhaj. Parasio tak spawitaje kładziecca na sałomu, prykrywajecca ŭsiakimi pakryŭkami i sałomaj i to tak ciesna, što astajecca jamu tolki wolnym miejsca k dychańniu. Lažyć parasio tak doŭha, až pakul samo

ŭstanie. Pawodle patreby možna hetyja „poty“ paŭtaryć i parasio wyzdarawieje, kali tolki lačeńnie staranna i ścisła prawodzić. Wielmi radzicca pa prawiadzieńni hetych potaŭ napaić žywiołu wadoj, ŭ jakoj raspuščana žmienia soli Glaubera.

Jak pierachawać bulbu smačnaj?

Kali chočamo pierachawać bulbu smačnaj až da kapańnia „nowaj“, dasiahniemo hetaha takim paradkam: U wialikim katle zawarywajmo wadu až da kipieńnia. Bulbu nałožanuju ŭ jakim niebudź kašy apuskajem u waratak na 4—5 sekund. Waratak sparyć usie rastki (wočki), jakija zhubiać hetym zdolnaść parastać i bulba astaniecca smačnaj až da kapańnia świežaj.

Lek proci nadućcia žywioły.

Biarecca 5—10 stručkoŭ časnaku, jakija režucca na drobnyja kusočki i trucca. Paśla waracca ŭ 2—3 litrach małaka. Zwaranaje źliwajecca ŭ hlinianuju sudzinu i abwiazywajecca čystaj zawiazkaj, abo pieraliwajecca ŭ butelku.

Na wypadak chwaroby skaciny dajecca jej pryhatawanaha hetak leku ŭ kolkaści $^1/_4$ až $^1/_2$ litra.

Dyjeta paŭtarajecca zaŭsiachdy pa 20 minutach až pakul nadućcio piarojdzie. U prypadkach lahčejšich chapaje dać leku adzin—dwa razy.

Skolki soli treba dawać skacinie?

Dzienna: karowam dojnym 20-30 gr., jałaŭkam 10-20 gr., awiečkam i kozam 0,6 2 gr., parasiatam 3-10 gr., koniam 10-20 gr., wałom ciažkim 40-60 gr., wałom paciahowym 40 gr.

Kawaloŭ A.

Sto čuwać u świecie.

Rasieja.

Zmieńšańnie žydoŭ. Žydoŭskaja hazeta „Nasz Przegląd“ piša ab tym, što ŭ Rasiei duža pamienšyła žydoŭ. Pawodle hetaj hazety u Rasiei, paśla taho, kali niekatoryja krai ad jaje adpali, astałosia 48,5 proc, a 51,5 proc. adyšli ŭ henyja adpaŭšyja ad Rasiei krai. Ad 1897 h. da 1922 z Rasiei wyjechała žydoŭ 1.300.000, z jakoj liczby 600 čaławiek prypadaje na ziemli ciapierašniaj Rasiei.

Ad pahromaŭ i bandytyzmu zhinuła ŭ Rasiei 70 tysiačaŭ žydoŭ, kala 500 tys. astalisia kalekami a 200 tys. sirot.

Umowa z Čechosławacyjaj. Niadaŭna padpisana miž Rasiejaj i Čechosławacyjaj umowa u sprawie ŭwozu u Rasieju ziemlarobskich mašyn na sumu 14.000.000 českich karon.

Zjezd Radaŭ S. S. S. R. U pieršych dnioch styčnia 1924 h. ŭ Maskwie adbudziecca źjezd Radaŭ Radawych Respublik. Užo pastanoŭlena, što na źjezdzie budzie 1068 delehataŭ Rasiejcaŭ, 293 Ukraincy, 17 Biełarusaŭ i 61 ad Kaŭkazu. Meta źjezdu—zaćwierdžańnie i dapaŭnieńnie Konstytucyi (Dziaržaŭnych Zakonaŭ) Sajuzu Radawych Respublik.

Dziŭnym i kryŭdnym dla Biełarusaŭ jość toje, što ad ich tolki budzie 17 asob predstaŭnikaŭ. Robicca tak musić dziela taho, što išče dahetul Radawaja Biełaruś stanowiać tolki pawiety Mienskaj hub. Zdajecca wialikaja ŭžo para, kab Biełaruskuju Respubliku stanawili ŭsie biełaruskija ziemli, para, kab Maskwa skončyła rabić śmiech z Biełarusaŭ, choć apošnim časam jość čutki bytcam da Biełaruskaj Respubliki dałučana Mahiloŭščyna.

Bajkot Šwajcaryi. Rasieja apošnim časam bajkatuje, jak moža šwajcaraŭ: robić roznyja pieraškody šwajcarskim poddanym u Rasiei, nie ddpuskaje ich tawaru i inš. Robić Rasieja tak zatym, što šwajcar Konradi zabiŭ balšawika Waroŭskaha, a niadaŭna šwajcarski sud zabojcu apraŭdaŭ.

Polšča.

Adstaŭka Chjena - Piastoŭskaha Ŭradu. 14 śnieżnia siol. h. stałasia toje, čaho ŭžo daŭno žadali ŭsie pracoŭnyja masy. U hety dzień nastupiła nakaniec adstaŭka prawicowaha ŭradu. A stałasia heta z pryčyny prajektu zakonu ab asadnictwie i parcelacyi. Častka pasłoŭ witasoŭcaŭ (piastoŭcaŭ) na čale z pasłami Brylem i Plutaj zajawiła swajmu klubu, što nie zhadžajecca z prajektam zakonu ab asadnictwie i parcelacyi i žadajeć wolnaj ruki pry hałasawańni. Staršynia piastoŭcaŭ nie dažwoliŭ im hetaha. Tady 15 pasłoŭ wyšli

z Klubu Piasta. Z hetaj pryčyny Maršałak Sojmu Rataj padaŭsia u adstaŭku, a paśla i Urad, bo ŭžo nia było tej bolšaści, na jakoj jon apiraŭsia. Prezydent adstaŭku staroha ŭradu pryniaŭ i daručyŭ twaryć ŭrad nowy pasłu Tuhutu, staršyni Klubu „Wyzwolenie".

Pryznańnie Radawych Respublik. Užo addaŭna išli pierahawory miž Rasiejaj i Polščaj u sprawie pryznańnia Polščaj radawych respublik. Wotža pierad samaj adstaŭkaj prawicowaha ŭradu sprawa heta była skončana: Polšč pryznała radawyja respubliki.

Sprawa Jawožyny. Miž Polščaj i Čechosławacyjaj uściaž wiadziecca sporka za hraničnuju ziamlu, što zawiecca Jawožyna. Niadaŭna heta sprawa była razhladana u Mižnarodnym Trybunale ŭ Hazie. Pry hawor hetaha trybunału wypaŭ pa myśli Čechaŭ, a na nie karyść Polščy. Dziela he taha Polšč padała hetu sprau u Lihu Narodaŭ. Prysud Lihi wyšaŭ nie na karyść Polščy.

Asadnictwa raście. 12 śnieżnia siol. h. u T-wa Wiedzy Wajskowaj u Waršawie, u prysutnaści wyššych achwiceraŭ i pasłoŭ sojmu, adbyłasia lekcyja majora Lechnickaha, šefa wajskowaha asadnictwa. Lekcyja mieła na mecie zdać sprawazdaču z asadnictwa. Akazywajecca, što pasadžanych užo 8 tysiač wajskowych asadnikaŭ, z jakich užo pabudawalisia bolš, jak paławina.

Pawodle majora Lechnickaha asadniki arhanizawali 33 kooperatywy i duža karysna pracujuć na niwie hramadzkaj na „Kresach", heta znača na biełaruskich i ukrainskich ziemlach.

Ad siabie možym dadać, što my ab karysnaj pracy ŭ nas hramadzkaj asadnikaŭ karysnaha nia čuli ničoha. Naadwarot, čuli mnoha čaho drennaha.

Anhlija.

Wybary ŭ parlament. Apošni čas ŭ Anhlii, jak my ŭžo pisali byŭ duža haračy — adbywalisia wybary ŭ parlament. Wyniki wybaraŭ takija, što konserwatary (prawyja) ŭ rukach jakich až dahetul była ŭłada, stracili na karyść liberałaŭ (bytcam krychu lawiejšyja ad konserwatyŭnaj partyi) da 100 pasłoŭ.

Pakulšto na čale ŭradu Baldwin (konserwatar), ale doŭha jon utrymacca pry ŭładzie nia zmoža i susim mahčyma, što na čale ŭradu uznoŭ stanie Lojd Džordž, jaki kirawaŭ anhielskaj palitykaj padčas wajny i niekatory čas pa wajnie. Lojd Džordž nia susim pryjazna nastrojeny da Francyi i da Polščy.

Łatwija.

Nowaje Arcybiskupstwa. Łatwijskaha Katalickaha Biskupa Springowiča Papież niadaŭna naznačyŭ Arcybiskupam u Ryzie. Takim čynam paŭstaje, ci lepš skazać adradziłasia, bo było daŭniej, nowaje katalickaje arcybiskupstwa.

Palestyna.

Žydy pakidajuć Palestynu. Jak wiedama, siarod žydoŭ jość partyja „sijonistaŭ". Hetyja sijonisty uważajuć Palestynu za swaju baćkaŭščynu i namaŭlajuć swaich pabracimcaŭ tudy wyjaždać. Palestyna na mirnaj Konferencyi addana žydom, tak što mohuć jany tudy jechać, kolki budzie miejsca. Mnohija zapraŭdy zaachwocilisia i pajechali. Pačali haspadarku. Adnak niešta žydom tam nie siadzicca. Zahraničnyja hazety pišuć, što sijonisty cełymi hramadami ŭciakajuć z Palestyny, bo nijak nia mohuć tam prywyknuć.

Z WILNI.

— **Lekcyja ks. dr. J. Rešecia.** 8 ha śnieżnia siol. h. u sali „Hramadzianskaha sabrańnia" ks. praf. dr. Rešeć pračytaŭ lekcyju ab Wizantyjskaj cywilizacyi i ab upływach jaje na roznyja narody. Lekcyja była pawažnaja i hruntoŭnaja. Zaprasili pračytać hetu lekcyju biełaruskija studenty, ale samych ich było duža mała. Tłumačycca heta tym što ahułam sučasnyja studenty mała čym cikawiacca.

— **Lekcyja pasła ks A. Stankiewiča i Wiečaryna.** 9-ha śnieżnia siol. h. pa prośbie hurtka biełaruskich kabiet Ks. A. Stankiewič u sali Biełaruskaj Himnazii pračytaŭ lekcyju na temat: „Biełaruskaja mowa ŭ škołach Biełarusi XVI i pač. XVII st.". Lekcyja wyklikała wialikaje zacikaŭleńnie.

081530

Paśla lekcyi ŭ toj-ža wiečar byŭ na scenie adyhrany kamičny abrazok L. Rodziewiča — „Žbiantežany Saŭka“. Hałoŭnyja roli Saŭki (p. Sieniaŭski) i jahonaj žonki (p. Krasinščynka) ihrali duža ŭdała. Wyručanyja hrošy abwiernuty na dziaciej ŭ biełaruskim prytułku.

— **Pasiedžańnie Bieł. Cant. Školnaj Rady.** 16-ha śnieżnia u 4 h. wieč. adbyłosia pasiedžańnie Biełar. Školnaj Rady (Wilenskaja wul. 12—6). Na pawiestcy dnia byli sprawy wybaraŭ pradstaŭnikoŭ ad Rady ŭ Nacyjanalny Kam., Sprawy himnazijaŭ i inš. U Nacyjanalny Kam. wybrany: staršynia Rady Ks. A. Stankiewič i M Kachanowič.

— **Wučniowskaja wiečaryna.** 16-ha śnieżnia wučni Biełaruskaj Himnazii ŭ sali himnazii na karyść niezamožnych wučniaŭ ładzili wiečarynu. Była pastaŭlena operetka W. D. Marcinkiewiča: „Pinskaja Šlachta“, jakuju adyhrali sami wučni. Ihra, jak na maładyja siły, była dawoli dobraja.

— **Jakija dalary warta nabywać.** U źwiazku z pastajannym spadkam polskaj marki ludnaść ŭ haradoch i ŭ prawincyi starajecca nabywać ćwiarduju i stałuju walutu, najbolš amerykanskija dalary. Dziela hetaha ważna kožnamu wiedać nižej padanaje:

Amerykanski Urad, chočučy sabrać raniej wypuščanyja dalary, maje na mecie sabrać ich ŭ praciahu šaścioch miesiacaŭ. Zwarotu padlahajuć dalary, jakija majuć nadpis „The Confederate States of America“. Ważnymi i nadalej, heta značyć, i paśla šaścioch miesiacaŭ źjaŭlajucca dalary z padpisam „*The United States of America*“.

— **Wučnioŭski internat** pry Wilenskaj Biełaruskaj Himnazii pawiedamlaje, što ŭ internacie jość šmat wolnych miejscaŭ. Wučni, jakija žadajuć žyć ŭ internacie, pawinny zwaročwacca da zahadčycy internatu pani Šaleška. Internat adremantawany.

Swaja počta.

L. Marcinowiču u Wawiorcy. Piśmo Waša atrymali. Być moža, što wina ŭ nas. Prawierym išče raz.

K. Łabuńku. Pawiedamlajem išče raz, što 100 tys. m. p. atrymali i „Krynicu“ Wam pasyłajem. Čamu Wy nie atrymliwajecie, nia wiedajem. Prawierym išče raz u redakcyi, ci pasyłajecca.

Jazepu Mizulu s Kupla. Piśmo Waša atrymali. Knižki „Žniejka“ — Kupały, zdajecca ŭžo niama, raspradana „Dudki“ i „Smyk“ — M. Buračka možna dastać. My Waša piśmo pieradajom u biełaruskuju Kniharniu (Zawalnaja 7) z prośbaj, kab Knikarnia wysłała Wam knižki. Byłob adnak najlepš, kab Wy sami źwiarnulisia da Kniharni. Pasyłajem Wam „Krynicu“. Čytajcie sami i inšym dawaj ie.

Ksiandzu Z. Šymkiewiču. Prośbu Wašu spaŭniajem. „Krynica“ Wam pasyłajecca. Byłob duža pažadana, kab Wy kali - nie - kali napisali što niebudź da „Krynicy“.

Kawalowamu A. u Prazie. Natatki „Z Biełaruskaha žyćcia u Prazie“ my atrymali. Škoda, što nia možym z ich skarystać u hetym numary, bo pozna atrymany. Źmieścim z pryjemnaściu u numary čarodnym „Krynicy“. Ščyra Wam dziakujem za pamiać ab nas.

M. Kanapackamu ŭ Zalesi. „Sintaksis“ — B. Taraškiewiča nia wyšaŭ Kali wyjdzie — niawiedama. Pudajom wam adres adnej ukrainskaj hazety: „Sielanska dola“, Łuck, Warszawska 13, 6 Biełaruski Kalendar na 1924 h. ŭžo wyšaŭ. „Słowo i Gieogija Koniskaho“ prysłać nam duža prosim.

P. Kuryłowiču ŭ Bielanach. „Krynicu“ wam pasyłajem. Ab canie pračytajcie sami.

DA ČYTAČOŬ i PRYJACIELAŬ „KRYNICY“.

Usich našych čytačoŭ i pryjacielaŭ prosim pisać ab žyćci našaj wioski, a taksama staracca akuratniej prysyłać hrošy za hazetu.

Redaktar-wydawiec B. Turonak. Druk. „MOTUS“ Wilnia.